

QÜESTIONARI PSICOSOCIAL. UNA ESTRATÈGIA PER DETECTAR ELS RISCOS D'AQUESTA TIPOLOGIA.

Introducció

En aquest document s'explica la metodologia emprada per dur a terme la detecció dels riscos Psicosocials, també les conclusions sobre els resultats de la consulta, al final hi ha els models de la carta de presentació i convit a la participació que encapçalava el qüestionari i el full d'idees, suggeriments i propostes de millora.

Metodologia

En un primer moment vaig cercar informació sobre el tema i vaig recollir diferents tipus de qüestionaris, i vaig optar per adaptar el qüestionari que es va utilitzar a l'enquesta que va realitzar el sindicat CC.OO durant el curs 1997-98 a docents de l'ensenyament públic de l'estat espanyol. L'elecció d'aquest qüestionari va estar motivada perquè era específic del sector educatiu on estava treballant, era recent, no era massa llarg i també perquè els resultats i les valoracions d'aquesta enquesta estaven publicats en un llibre, el llibre és " La salud Laboral docente en la enseñanza pública" CCOO Madrid abril 2000.

Juntament amb el qüestionari vaig preparar un guió on sol·licitava la participació del professor mitjançant la formulació d'idees i propostes per modificar o millorar el funcionament de diferents aspectes del centre.

Vaig encapçalar els dos formularis amb una carta en què explicava en què consistia l'avaluació dels riscos psicosocials i sol·licitava la seva participació. Els qüestionaris complien unes premisses per garantir l'anonimat del professorat, i també permetia decidir el tractament que es faria de la informació obtinguda.

Aquests qüestionaris els vaig lliurar la primera setmana de juny als professors i professores d'ambdós centres.

Els professors i professores de l'IES Ramon Casas i Carbó varen rebre els qüestionaris a través de la casella personal, als professors i professores de l'IES Manolo Hugué els vaig lliurar els qüestionaris en mà, fent-los una petita presentació oral dels mateixos.

La recollida dels qüestionaris la vaig fer a través d'unes bústies precintades, que em va cedir l'Ajuntament de Caldes de Montbui, i que estaven ubicades a les secretaries d'ambdós centres el dia 4 de juliol.

Abans d'obrir les bústies em vaig plantejar :

- A partir de quina participació consideraria que la consulta seria representativa?
- Què faria amb la informació obtinguda ?
- Com faria arribar la informació en el cas que el professorat ho volgués així?

Les respostes a aquestes preguntes foren:

- A partir d'una participació del 51% ho consideraria representatiu.
- Faria un tractament estadístic descriptiu de les diferents respostes.

- Atendria a l' opció elegida per un 33 % del cens del professorat de cada centre. Com els docents dels centres eren de 62 i 64 professors , l'elecció d'una opció per 21 persones determinaria què caldria fer amb la informació.

-
L'obertura de les busties es va fer amb testimonis que varen corroborar el buidat de la informació relativa al tractament i ressó de la informació obtinguda.

La participació fou la següent:

IES Ramon Casas i Carbó

Qüestionaris personals dipositats : 10

Qüestionaris amb resposta afirmativa a la difusió dels resultats en claustre : 8

Qüestionaris amb resposta negativa a la difusió dels resultats en claustre: 2

Qüestionaris amb propostes , idees i suggeriments de millora dipositats: 7

IES Manolo Hugué

Qüestionaris personals dipositats : 14

Qüestionaris amb resposta afirmativa a la difusió dels resultats en claustre : 13

Qüestionaris amb resposta negativa a la difusió dels resultats en claustre: 1

Qüestionaris amb propostes , idees i suggeriments de millora dipositats: 7

Conclusions

En vista als resultats de participació que no arribaven al 51% a cap dels dos centres no s'esqueia fer una valoració estadística dels mateixos.

Si bé la diferència de participació en percentatge és significativa a favor de l'IES Manolo Hugué no ho és tant ,al meu entendre , per justificar el lliurament en mà del qüestionari que vaig fer a l'IES Manolo Hugué, ja que aquest tipus de distribució requereix de molt temps.

Hola

Des del mes de febrer estic treballant en un programa de prevenció de riscos laborals a l'IES Manolo Hugué de Caldes de Montbui i a l'IES Ramon Casas i Carbó de Palau-Solità i Plegamans. L'elaboració d'aquests programes de prevenció és l'objectiu de la Llicència que estic gaudint .

Dins d'aquest programa es contempla la detecció dels riscos per la salut dels treballadors docents i no docents amb la finalitat de planificar la seva eliminació o atenuació.

Els diferents àmbits en què es treballa són:

Seguretat: sistemes de seguretat de les instal·lacions, les màquines, l'edifici.

Higiene: neteja de l'edifici, qualitat de l'aire, infeccions i al·lèrgies, ambient tèrmic.

Psicosocial: relacions socials, requeriments de la feina, organització horària.

Ergonomia: afeccions posturals, inadequació del mobiliari.

La detecció dels riscos psicosocials s'acostuma a fer a través de qüestionaris anònims, sol·licitant a la persona en qüestió que respongui a unes preguntes que tracten sobre benestar, tensió, control etc...

Hi ha models de qüestionaris que incorporen mesures autoevaluadores i d'altres que, a més a més, incorporen mesures sobre com afrontar els riscos .

Jo he optat per proposar-vos:

-Un qüestionari, sense cap mena d'identificació personal, per detectar com us va en l'exercici de la feina .

-Un recull d'idees, suggeriments i mesures tendents a millorar les condicions del nostre treball en particular i el funcionament de l'institut en general.

És molt probable que l'anàlisi d'aquests qüestionaris no afegixi gaire més coneixement sobre les realitats de les que ja som coneixedors, però sí que servirà per obtenir una informació que n'expliqui les dimensions. Quant al recull d'idees crec que ens podrà ser de força utilitat .

Agraint d'antuvi la teva col·laboració et saluda

Antoni Farran i Vall

Castellcir a 6 de juny del 2002

Premises a tenir en compte per omplir el qüestionari:

- És anònim.
- Cal respondre de la manera el més neutra possible .
- Es pot optar per NoSap/NoContesta
- Cal respondre amb la perspectiva d'almenys un curs escolar, intentant sobreposar-se a la tensió de final de curs.
- Els resultats que se n'obtinguin només seran fets públics en els claustres respectius de manera exhaustiva o genèrica segons ho considereu les persones que els respongueu. Els resultats obtinguts en aquest qüestionari no seran publicats en la memòria de la Llicència.
- Quan els hagiis respost pots dipositar-los a l'urna que hi haurà a la secretaria del centre

Aquest qüestionari ha estat extret de l'estudi realitzat durant el curs 1997-98 a diferents membres del col·lectiu de docents de centres públics de l'estat espanyol per la Federació d'Ensenyament de CCOO, els resultats d'aquesta enquesta estan publicats al llibre " La salud laboral del docente en la Enseñanza Pública " CC.OO Madrid , abril 2000.

QÜESTIONARI

1.Has percebut un augment en el teu consum de tabac, alcohol, café, altres substàncies estimulants o depressores del Sistema Nerviós Central

Sí_____ No_____ NS/NC_____

2.T'han receptat o has ingerit pel teu compte ansiolítics o antidepressius ?

Sí_____ No_____ NS/NC_____

3.Penses en canviar de treball i abandonar la docència ?

Mai _____ Quasi mai_____ Sovint_____ NS/NC_____

4.Busques actualment un altre treball ?

Sí_____ No_____ NS/NC_____

5.Quin és el teu estat d'ànim davant la reforma pel que fa a l'ESO ?

Motivat_____ Conforme_____ Excèptic_____ Crític_____ Descontent_____
Cremat_____ NS/NC_____

6.Quin és el teu estat d'ànim davant la reforma pel que fa al Batx i els Cicles formatius?

Motivat____ Conforme____ Excèptic____ Crític____ Descontent____
Cremat____ NS/NC____

7.Com et sens davant les teves expectatives professionals ?

Molt insatisfet____ Insatisfet____ Una mica satisfet____
Bastant satisfet____ Molt satisfet____ NS/NC____

8.Com et sents davant el teu horari ?

Molt insatisfet____ Insatisfet____ Una mica satisfet____
Bastant satisfet____ Molt satisfet____ NS/NC____

9.Com et sents a l'haver d'impartir cues d'altres matèries?

Molt insatisfet____ Insatisfet____ Una mica satisfet____
Bastant satisfet____ Molt satisfet____ NS/NC____

10.Com et sents pel reconeixement social de la teva feina ?

Molt insatisfet____ Insatisfet____ Una mica satisfet____
Bastant satisfet____ Molt satisfet____ NS/NC____

11.Com et sents amb les retribucions econòmiques que perceps ?

Molt insatisfet____ Insatisfet____ Una mica satisfet____
Bastant satisfet____ Molt satisfet____ NS/NC____

12.Com et sents amb la realització de tasques burocràtiques lligades a la docència ?

Molt insatisfet____ Insatisfet____ Una mica satisfet____
Bastant satisfet____ Molt satisfet____ NS/NC____

13.Com et sents al treballar amb alumnes d'ambients socials desfavorits ?

Molt insatisfet____ Insatisfet____ Una mica satisfet____
Bastant satisfet____ Molt satisfet____ NS/NC____

14. Com et sents amb les ratios d'alumnes amb què treballes al teu institut

Molt insatisfet____ Insatisfet____ Una mica satisfet____

Bastant satisfet _____ Molt satisfet _____ NS/NC _____

15. Com et sents amb la convivència a l'aula ?

Molt insatisfet _____ Insatisfet _____ Una mica satisfet _____
Bastant satisfet _____ Molt satisfet _____ NS/NC _____

16. Com et sents amb la convivència amb els companys de feina en general ?

Molt insatisfet _____ Insatisfet _____ Una mica satisfet _____
Bastant satisfet _____ Molt satisfet _____ NS/NC _____

17. Com et sents amb la relació amb els companys de feina de l'equip directiu en particular ?

Molt insatisfet _____ Insatisfet _____ Una mica satisfet _____
Bastant satisfet _____ Molt satisfet _____ NS/NC _____

18. Com et sents davant el volum i l'exigència de la teva tasca ?

Molt insatisfet _____ Insatisfet _____ Una mica satisfet _____
Bastant satisfet _____ Molt satisfet _____ NS/NC _____

19. Com et sents amb la teva integració dins el claustre de professors ?

Molt insatisfet _____ Insatisfet _____ Una mica satisfet _____
Bastant satisfet _____ Molt satisfet _____ NS/NC _____

20. Com et sents amb les teves relacions personals amb les diferents persones que hi ha a l'Institut ?

Molt insatisfet _____ Insatisfet _____ Una mica satisfet _____
Bastant satisfet _____ Molt satisfet _____ NS/NC _____

ESTÀS D'ACORD QUE ELS RESULTATS D'AQUEST QÜESTIONARI
SIGUIN FETS PÚBLICS EN UN CLAUSTRE DE PROFESSORS DE
MANERA EXHAUSTIVA

SÍ _____ NO _____ NS/NC _____

ESTÀS D'ACORD QUE ELS RESULTATS D'AQUEST QÜESTIONARI
SIGUIN FETS PÚBLICS EN UN CLAUSTRE DE PROFESSORS DE
MANERA GENÈRICA

SÍ_____

NO_____ NS/NC_____

PROPOSTES, IDEES, SUGGERIMENTS, PER MILLORAR LES CONDICIONS DEL NOSTRE TREBALL, EN PARTICULAR, I DEL FUNCIONAMENT DE L'INSTITUT EN GENERAL.

Caldria que aquestes propostes contempléssin la utilització dels recursos disponibles en el propi institut o com a molt dels recursos disponibles a nivell local.

Tant s'hi val que les propostes siguin noves o bé siguin modificacions i/o ampliacions de les existents al propi institut o a altres instituts.

1. Accions per mantenir una relació laboral agradable entre les persones que treballem a l'institut.

2. Accions per implicar més els pares, mares i tutors en la millora del comportament dels seus fills a l'institut.

3. Enfocs per tractar el tema de fumar dins el centre educatiu, tant pel que afecta a professors com alumnes.

4. Organització de les activitats extres. Crèdit de síntesi, setmana cultural, Sant Jordi, sortides lúdiques, sortides d'aprenentatge.

5. Organització dels horaris del centre.

6. Gestió de les absències del professorat, tant les previstes com les imprevistes.

7. Previsió dels canvis en la plantilla de professorat

8. Comunicació interna. Reunions, guixetes, xarxa telemàtica, taulells d'anuncis.

9. Tractament de les actituds i els comportaments contraris a l'aprenentatge i la convivència.

10. Implicació més directa de l'alumnat en el progrés dels altres alumnes de l'institut.

11. Higiene , neteja, manteniment del material, les instal·lacions i l'edifici.

10. Optimització dels recursos disponibles tant materials com humans (docents i no docents).

11. Preparació d'activitats lectives pensades per ser exposades i /o per participar en concursos (interns i externs)

12. Gestió de les instal·lacions del bar i biblioteca.

13. Coeneixement de les responsabilitats, les obligacions, les capacitats de decisió així com el relleu en els càrrecs. Càrrecs de direcció, coordinació, caps departament, tutoria.

14. Organització de les guàrdies als espais especials (laboratoris, tallers, gimnàs i pista).